

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФІЇ НАУКИ

МАТЕРІАЛИ

III науково-практичної конференції аспірантів та здобувачів
наукового ступеню PhD (доктор філософії)

29 травня 2019 року

Миколаїв * НУК * 2019

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра філософії та культурології

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФІЇ НАУКИ

III науково-практична конференція аспірантів та здобувачів наукового
ступеню PhD (доктор філософії)

29 травня 2019
року

*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова,
кафедра філософії та культурології
пр-т Героїв України, 9*

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Миколаїв 2019

ЗМІСТ

<i>Мартиченко Я.О.</i> Глобальні проблеми людства та їх вплив на людські цінності	4
<i>Ільницький В.В.</i> Економічний аспект як постійна складова глобальних проблем суспільства	8
<i>Ключник В.С.</i> Ключові питання етики нанотехнології	12
* <i>Сенотрусова Н.О.</i> Методологічна концепція критичного раціоналізму Карла Поппера	15
<i>Клименко А.М.</i> Наукова революція як етап розвитку науки	18
* <i>Діасамідзе Б.Т.</i> Наукове знання, статус креативного класу, філософія інженерії у постіндустріальному суспільстві	22
* <i>Карімбердієв Р.В.</i> Нелінійний стиль мислення та його імплементація у структуру агентської роботи як частини морської інфраструктури	26
<i>Жежело А.О.</i> Проблема взаємозв'язку між філософією і наукою: історія і сьогодення	31
* <i>Старков І.М.</i> Розвиток науки в концепції Т. Куна	35
* <i>Осадченко Ю.В.</i> Свобода наукового пошуку та проблема відповідальності вченого .	38
<i>Пирогов М.Р.</i> Соціально-екологічні наслідки розвитку техніки та технологій	40
<i>Зосіменко А.Ю.</i> Суб'єктність дослідника в умовах розвитку науки і техніки	44
<i>Лебедєв Д.О.</i> Теореми Геделя про неповноту	47
<i>Соценко В.В.</i> Філософія техніки ХХ ст.	51
<i>Дончик Т.О.</i> Філософія числа як взаємозв'язок філософії та математики у вченні Платона	54
<i>Бобильов І.О.</i> Філософська герменевтика та проблема "герменевтичного кола"	61
<i>Дядюра Є.Ю.</i> Цивілізація, людина, техніка	64

УДК167.7

НАУКОВЕ ЗНАННЯ, СТАТУС КРЕАТИВНОГО КЛАСУ, ФІЛОСОФІЯ ІНЖЕНЕРІЇ У ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Діасамідзе Б.Т, асп., Патлайчук О.В., к.ф.н., доц., Гончарова О.О., к.ф.н., ст. викл.
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна
bdrdsmdz@gmail.com, oksana.patlaichuk@nuos.edu.ua, hamisek@ukr.net

Анотація. Сучасне українське суспільство має запит на інновації та науково-технічний прогрес, слід зауважити що ключову роль в цьому процесі виконує креативний клас, котрий є основним носієм знання у постіндустріальному суспільстві.
Ключові слова: знання, постіндустріальне суспільство інженерія; креативність.

Вступна частина. Сучасний світ знаходиться на етапі перед різкими змінами, соціум, наукові знання, та інженерна діяльність у свідомості людей інерційно перебувають “під гіпнозом” старих парадигм, саме тому дослідження цих феноменів, актуалізація та розкриття є насущним питанням сьогодення.

Основна частина. У міру входження суспільства в епоху, яку називають постіндустріальною змінюється статус знання. Знання перестає бути самоціллю, знання приносять колосальний розвиток індустріальним, політичним та інших процесів, про те що знання стали бажаним об'єктом або інструментом для влади. Що безумовно впливає як на науку, так на виробників і споживачів знань. саме наукове знання в нових постіндустріальних умовах стає основним ресурсом для розвитку виробництва, управління і культури [9]. Необхідно відзначити, що, в порівнянні з іншими традиційними суспільними ресурсами, знанню притаманні деякі специфічні характеристики, які рідко аналізуються сучасними теоретиками — це його унікальність на відміну від товарів, на які існує ринкова ціна, а також його вибірковість. Під останньою особливістю мається на увазі доступність знання тільки тим, хто може за своїми здібностями або своєю освітою його засвоїти, а значить, мати знання і його використовувати. Виходить, що весь розвиток людства проходив в боротьбі за конкурентні ресурси (капітал, землі, надра) до ситуації, коли основний ресурс — знання загальнодоступний, але далеко не всі можуть його використовувати. З цього випливає важливий висновок: масове створення нових знань (як і поширення знань за допомогою освіти) автоматично не забезпечує розвитку суспільства, а запорукою руху вперед є використання і застосування знань. Американський соціолог Р. Флорида на основі свого аналізу етосу креативності вважає за можливе внести уточнення в теорію суспільства знань і постіндустріального суспільства. Як відомо, свого часу один з творців цієї концепції П. Друкер (як і Д. Белл, і Е. Тоффлер) заявляв: «Основним економічним ресурсом -« засобами виробництва » — є вже не капітал, не природні ресурси і не праця. Їм стало — і залишиться — знання » [5, с. 8]. Але насправді тепер основний ресурс економічного та суспільного життя — креативність, тобто створення на базі знання практичних нових форм. «Знання» або «інформація» — це тільки робочий матеріал креативності. А продуктом цього процесу є інновація.

Зміни в системі наукового знання привели до того, що воно стає все більш тісно пов'язаним з громадськістю та політикою. Ці зміни ролі науки в суспільстві, з одного боку, ведуть до посилення її впливу на суспільне життя, а з іншого до висування до неї все нових претензій і вимог з боку суспільства і урядів. Інакше кажучи, наука стає сама не тільки міждисциплінарною, а й трансдисциплінарною, тобто змушена брати участь у виробленні та обґрунтуванні громадських рішень. У статті «Наука – нервова система цивілізації», що входить до збірки «Під сигнатурою Софії» 2008 року видання, С. Кримський пише про те, що наука не може бути автономною смислоутворюючою системою щодо інших форм культури.[3] Саме тому «постає питання при основи єдності науки та культурно-історичних систем, про їх взаємодію у всесвітній історії [7, с. 203] [3]. Баланс у відношеннях науки і суспільства збережеться тоді, «коли ціннісним принципом творчої діяльності стає знання», «йдеться про таке збагачення можливостей наукового пізнання, котре розширює сферу використання, практичної значимості науки та її ролі у суспільстві» [7, с. 204].

У сучасній науці поки майже безроздільно застосовується метод редукціонізму. Надскладні системи, які є об'єктами постнекласичної науки, також досліджуються редукціоністськими. Цей підхід до сих пір є дуже ефективним. Але все очевиднішою є необхідність застосування в багатьох випадках, поряд з редукціонізмом, також холистичного підходу, який розглядає надскладні системи з точки зору їх цілісності [6].

Цікаву думку щодо статусу науки висловлює П. Файєрабенд. [10,11] Його критика ґрунтується на вірі в те, що для наукового розвитку повинна використовуватися єдина методологія). Він виділяє 4 особливості методологічного монізму: фальсифікованість, прагнення до збільшення емпіричного змісту, заборона гіпотез *ad hoc* і принцип несуперечності теорій одна одній. Потім він доводить, що ці особливості припускають, що наука не може розвиватися, і, отже, є абсурдними для прихильників наукового методу. Він вважає, що: "раціональні стандарти і їх аргументи є елементи конкретних традицій, які включають в себе чіткі і явно виражені принципи і непомітну і в значній мірі невідому, але абсолютно необхідну основу нахилів до дій і оцінок. Коли ці стандарти прийняті учасниками такої традиції, вони стають "об'єктивною" заходом переваги. В цьому випадку ми отримуємо "об'єктивні" раціональні стандарти і аргументи, що обґрунтовують їх значимість. Ми бачили, далі, що існують інші традиції, які також призводять до оцінок, хоча і не спирається на явно сформульовані стандарти і принципи. Такі оціночні судження носять більш "безпосередній" характер; проте вони також є оцінками, як і оцінки раціоналістів. В обох випадках оцінки висловлюються індивідами, які беруть участь у традиціях і використовують їх для розмежування "добра" і "зла". Отже, він вважає, що немає добрих чи злих традицій, а висловлюватись об'єктивно, за рамками традиції – неможливо. Деяким традиціям притаманні бажанні та небажанні наслідки, відносно інших традицій, що впливає на наукову теорію, тому що це впливає на сприйняття світу науковців через призму прийнятої ними традиції. Внаслідок цього автор наголошує, що для отримання наукових результатів потрібно критично дивитися на стандарти, котрі зараз загальноприйняті, а також потрібно дати волю багатству методів та традицій, котрі можуть і повинні вплинути на науковий світ. Концепція Файєрабенда вносить екологічні і гуманістичні мотиви до епістемології, філософії закликає до звільнення наукових методів від диктату раціональності, але наголошує що прийняття тієї чи іншої практики повинно будуватись на вільних засадах, тому наука і держава повинні бути сепаровані, для того щоб могло бути місце для вільного, демократичного суспільства. П.

Файсрабенд виступаючи анархістом у світі наукового пізнання висловлює думку, що відносно наукового методу "All goes" — постулював своє кредо Файсрабенд.

Популярністю термін «креативний клас» зобов'язаний роботам Р. Флориди, який досліджував причини розквіту і занепаду різних міст і регіонів в сучасних США. Він вважає, що цей клас виходить на перший план завдяки розвитку нової сучасної економіки. «Якщо для феодальної аристократії джерелом влади і класової ідентичності служив спадковий контроль над землею і населенням, а для буржуазії — властиві їй представникам «ролі» комерсантів і фабрикантів, то особливості креативного класу визначені творчою функцією його членів. Оскільки креативність — це рушійна сила економічного розвитку, креативний клас до теперішнього часу зайняв в суспільстві домінуюче становище» [12]. Адже креативність, що розуміється як здатність створювати нові значущі форми, перетворилася на основне джерело конкурентної переваги. А оскільки джерелом креативності є люди, остільки саме творчі люди і представляють найважливіший ресурс нової епохи.

Ядро креативного класу складають люди, зайняті в науковій і технічній сфері, архітектурі, дизайні, освіті, мистецтві, музиці та індустрії розваг, чия економічна функція полягає у створенні нових ідей і технологій. Крім ядра, цей клас також включає велику групу креативних фахівців, що працюють у бізнесі і фінансах, праві, охороні здоров'я та в суміжних областях діяльності.

Р. Флорида вважає, що радикальна відмінність між креативним і іншими класами полягає в тому, за що вони отримують свої гроші. «Представникам робочого і обслуговуючого класу платять, головним чином, за виконання роботи, згідно з планом, тоді як креативний клас заробляє гроші, проектуючи і створюючи щось нове, і робить він це з більшим ступенем автономії і гнучкості, ніж два інші класу» [12]. Інакше кажучи, представникам креативного класу платять за результат, а робітникам і людям сервісу — за робочий час. Інженерна діяльність займає одне з провідних місць в сучасній культурі. Часто інженера визначають як спеціаліста з вищою технічною освітою. Але інженер повинен вміти щось таке, що неможливо охарактеризувати словом «знає». Він повинен володіти ще й особливим типом мислення, що відрізняється як від буденного, так і від наукового. Важливо відрізнити, з одного боку, техніка від ремісника, а з іншого - від інженера. Інженер, як і вчений-натураліст, має справу з ідеалізованими об'єктами і схемами, які змінювалися в ході еволюції інженерії від простого до складного [4]. Оскільки інженерна діяльність ні в якому разі не є чисто технічною, в організації та реалізації цієї діяльності необхідна участь не тільки головного інженера, а й інших фахівців. В інженерній діяльності технічні фактори і складові мають безсумнівну важливість, а й інші складові і чинники - особливо що стосуються економіки і управління - часто не поступаються за важливістю технічним» [1]. Головним суб'єктом в інженерії є інженерне співтовариство. В рамках одного інженерного проекту формується інженерне співтовариство, що складається з підприємців, конструкторів, інженерів, інвесторів, робітників та інших осіб, що виконують різні соціальні ролі, які прагнуть до отримання вигоди за рахунок реалізації інженерного проекту. [1] У сучасному світі ніхто не буде сперечатися з тим, що креативність є джерелом нових технологій, нових типів виробництва і багатьох інших економічних благ, власне кажучи, тому її цінують все вище і намагаються заохочувати. Можливо ми колись отримаємо ідеал Платона: філософа-правителя, який і буде представником креативного класу. В результаті постіндустріального суспільства пронизує креативним етосом. Різні форми креативності, зазвичай сприймаються як самостійні, наприклад, технічна творчість (або винахідництво),

економічна креативність (підприємництво) або художня творчість, насправді тісно взаємопов'язані. Також соціолог вважає що ця діяльність може бути синергетична. Спонукальним мотивом креативності є потреба в самореалізації. Хоча креативність прийнято вважати індивідуальним феноменом, вона неминуче набуває рис командної роботи. Навіть вчений-одинак багато в чому покладається на своїх (іноді віртуальних) колег, чия думка для нього має значення, а також часто не може обійтися без помічників. Потік креативності не відновлюється автоматично, а значить, вимагає постійної уваги і інвестицій в підтримку соціальних та економічних проектів, спрямованих на творчий імпульс [8]. Креативність вимагає впевненості в собі і здатності йти на ризик. Р. Флорида зауважує з цього приводу що креативний етос скоріш за все несе людству різкі зміни та поворот від минулого, творча діяльність часто знаходиться на межі, розбиваючи стереотипи мислення.

Висновки Можна зробити висновок, що знання, інженерія, наука, техніка і соціум вже трансформувались, трансформуються в даний час, там будуть нести глобальні зміни у всіх сферах буття. І якщо українське інженерне суспільство хоче знайти своє місце в цьому глобальному та динамічному світі, то йому треба вбирати та використовувати досвід новітніх розробок, в тому числі і гуманітарних та філософських.

Список використаних джерел:

1. Бао Оу. Основные вопросы философии инженерии URL: http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=986&Itemid=52
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования. М.: Academia, 1999.
3. Броннікова Л. В., 2016 ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБРАЗУ НАУКИ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ. <http://philosophy.chdu.edu.ua/article/view/107554>.
4. Горохов, В.Г. Еволюція інженерії: від простоти до складності.
5. Друкер 1993 – Drucker P. Post-Capitalist Society. N.Y.: Harper Business, 1993.
6. Казютинский В.В. Близок ли "Век Науки" к завершению? URL: http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=719&Itemid=52
7. Кримський С. Під сигнатурою Софії. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». – 2008. – 367 с.
8. Кочетков В.В., Кочеткова Л.Н. Этос креативности и статус инженера в постиндустриальном обществе: социально-философский анализ. URL: http://vphil.ru/index.php?option=com_search&Itemid=5&searchword=%F4%E8%EB%EE%F1%E%E%F4%E8%FF+%E8%ED%E6%E5%ED%E5%F0%E8%E8&submit=%CF%EE%E8%F1%EA&searchphrase=exact&ordering=newest
9. Жан-Франсуа Лиотар: Состояние постмодерна. — Перевод с французского: Н. А. Шматко. — М., Институт экспериментальной социологии, 1998.
10. Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки. М., 1986. с.467-523.
11. Флорида 2011 – Флорида Р. Креативный класс: Люди, которые меняют будущее. М.: Издательский дом «Классика-XXI», 2011.

Diasamidze B., Patlaychuk O., Goncharova O.

Scientific knowledge, the status of a creative class, the philosophy of engineering in a post-industrial society

Annotation. Modern Ukrainian society has a demand for innovation and scientific and technological progress, it should be noted that the creative role in this process is played by a creative class, which is the main bearer of knowledge in a post-industrial society.

Keywords: Knowledge, science, engineering, post-industrial society

Диасамидзе Б., Патлайчук О., Гончарова О.

Научные знания, статус креативного класса, философия инженерии в постиндустриальном обществе

Аннотация. Современное украинское общество имеет запрос на инновации и научно-технический прогресс, следует заметить, что ключевую роль в этом процессе выполняет креативный класс, который является основным носителем знания в постиндустриальном обществе.

Ключевые слова: инженерия, креативность, постиндустриальное общество, знание.

УДК 340.12

НЕЛІНІЙНИЙ СТИЛЬ МИСЛЕННЯ ТА ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ У СТРУКТУРУ АГЕНТСЬКОЇ РОБОТИ ЯК ЧАСТИНИ МОРСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Карімбердієв Р.В., асп., Патлайчук О.В., к.ф.н., доц., Гончарова О.О., к.ф.н., ст. викл.
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна
vilaskezzz@gmail.com, oksana.patlaichuk@nuos.edu.ua, hamisek@ukr.net

Анотація. Гнучкість і креативність мислення, відсутність розумового егоцентризму (неможливість прийняття точки зору іншої людини), вміння не шаблонно застосовувати набуті знання, вміння міркувати нелінійно - це запорука успіху будь-якого фахівця. Формуванню нелінійного стилю мислення присвячено багато наукових робіт завданням яких було навчити мислити неординарно, нелінійно та можливості людини вийти на якісно новий рівень своєї професійної діяльності. Трансфесіонал - як ідеал постнекласичної освіти, людина здатна самостійно конструювати траєкторії своєї освіти, стаючи при цьому фахівцем в декількох областях знань.

Ключові слова: Трансфесіонал, нелінійний стиль мислення, синергетика, Ньютоно-Картезіанська парадигма, морське агентування.

Ми звикли мислити лінійно. Всі свої думки і дії вибудовуємо послідовно, одна за одною, це логічне мислення. Як приклад лінійної взаємодії можна привести книги. Літери, слідуючи одна за одною, шикуються у слова, слова - у речення, речення - у абзаци і так далі. Так перед Вами на столі лежить безліч предметів. Щоб описати ці предмети і порядок, в якому вони розташовуються, знадобиться багато часу. А якщо описувати порядок їх розташування відносно стін кімнати, будинки, можна витратити роки. Але саме так, в більшості своїй, люди взаємодіють один з одним, витрачаючи, безодню часу даремно, щоб щось описати один одному. Навпроти існує здатність і до нелінійного мислення. Якщо подивитися на стіл зверху,